

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/68/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118221944
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6118221944.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša v spore žalobkyne O. L. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXX XX T. T., Q. J. XX, proti žalovanému Tatra banka, a. s., so sídlom 811 06 Bratislava, Hodžovo námestie 3, IČO: 00 686 930, o určenie neplatnosti zmluvy o bezúčelovom splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zabezpečenom záložným právom k nehnuteľnosti, vydanie bezdôvodného obohatenia a ochranu práv spotrebiteľa, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 9Csp/20/2018 zo dňa 19. 10. 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** .

II. Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že zmluva o bezúčelovom splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zabezpečená záložným právom k nehnuteľnosti zo dňa XX. XX. XXXX neobsahuje povinné náležitosti vyžadované podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, a preto podľa § 4 ods. 3 toho istého zákona sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Domáhala sa tiež vrátenia preplatenej čiastky na úvere z titulu bezdôvodného obohatenia v sume 3 264,73 €. Súd mal za to, že žalobkyňa vzhľadom na charakter zmluvy ako hypotekárneho úveru sa nemohla domáhať určovacej žaloby v znení, v akom sa jej domáhala, nakoľko spotrebiteľským úverom nie je hypotekárny úver podľa osobitného predpisu a žalobkyňa sa teda nemôže domáhať určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o úvere zabezpečenej záložným právom k nehnuteľnosti, ako aj neplatnosti samotnej zmluvy o úvere. Naliehavý právny záujem na takejto žalobe nie je daný ani z dôvodu, že v žalobe sa žalobkyňa zároveň domáhala vydania bezdôvodného obohatenia z toho titulu, pričom určenie bezpoplatkovosti a bezúročnosti predpokladá uzatvorenie platnej zmluvy. Žalobkyňa síce vystupovala v zmluvnom vzťahu ako spotrebiteľ - fyzická osoba a ide teda medzi žalobkyňou a žalovaným o spotrebiteľský vzťah, avšak úver nie je možné považovať za spotrebiteľský úver, keďže ide o hypotekárny úver podľa osobitného predpisu. Zmluva bola uzatvorená dňa XX. XX. XXXX., t. j. za účinnosti zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z. a podľa záverov okresného súdu predmetná zmluva obsahovala náležitosti upravené v čase jej spísania, nevyžadovala ako náležitosť uvedenie termínu konečnej splatnosti úveru, pričom aj prípadný nedostatok týchto náležitostí zmluvy nemal za následok sankciu jej bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Z uvedených dôvodov na strane žalobkyne nemohol vzniknúť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Všetky žalobkyňou tvrdené neprijateľné podmienky nemali vplyv na neplatnosť zmluvy ako celok, ale len prípadnú neplatnosť v rámci dojednania konkrétnych podmienok. Samotné dojednanie rozhodcovskej doložky nemalo žiaden vplyv na neplatnosť zmluvy ako celku, dojednanie záložného práva k nehnuteľnosti predstavovalo právom

dovolený zabezpečovací prostriedok v čase uzatvorenia zmluvy. Súd teda žalobu v celom rozsahu zamietol, keď nemal za preukázané splnenie podmienky uvedenej v § 457 OZ.

2. Okresný súd vec právne posúdil podľa § 137 CSP, podľa § 1 ods. 3 písm. a), § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. účinného od 01. 01. 2018, podľa § 4 ods. 2 a 4 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ďalej podľa § 53 ods. 4, § 151a, § 151c ods. 1, § 151d ods. 1, § 457 OZ. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP podľa zásady úspechu v spore.

3. Proti rozsudku okresného súdu podala v zákonnej 15-dňovej lehote (§ 34 CSP) odvolanie žalobkyňa z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Tvrdila, že zmluva o bezúčelovom splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zabezpečeným právom k nehnuteľnosti zo dňa XX. XX. XXXX neobsahuje povinné náležitosti, ktoré podľa § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinnom v čase uzatvorenia zmluvy musela obsahovať, vzhľadom k čomu sa tento úver považuje v zmysle ust. § 4 ods. 3 toho istého zákona za bezúročný a bez poplatkov. V zmluve absentuje výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, zmluva obsahuje len údaje o počte splátok, o výške mesačnej splátky a dátum splatnosti takto určenej splátky „20. deň v mesiaci“. Z uvedených údajov nie je zrejmé, akú časť zo splátky predstavuje úrok a akú časť predstavuje istina. V zmluve boli použité viaceré zmluvné podmienky, ktoré svojím obsahom alebo účelom odporujú zákonu, obchádzajú a priečia sa dobrým mravom, a preto sú neplatné podľa § 53 OZ. Zmluva nerešpektuje vyváženosť medzi predmetom úverovej zmluvy, čo sa týka nehnuteľného majetku, ktorý je ďaleko vyššej hodnoty než je výška plnenia spotrebiteľa z úverovej zmluvy, čím sa výrazne zasahuje do práv bez pomenovaného právneho dôvodu a v konečnom dôsledku sa tým ohrozujú dobré mravy, poplatok za vedenie úverového účtu, spracovateľský poplatok - v tomto prípade sa jedná o finančné záväzky spotrebiteľa za plnenia, ktoré po materiálnej stránke nie sú dodané a slúžia v skutočnosti len záujmom veriteľa a zakladajú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Taktiež poukázala na to, že aj rozhodcovská doložka vo svojich dôsledkoch predstavuje veľmi výrazný zásah do práv a povinností medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Tvrdila, že žalovaná vykonáva svoju podnikateľskú činnosť na základe používania nekalých praktík, keďže jej bola udelená pokuta v dôsledku porušenia § 4 ods. 2 písm. a) a § 7 ods. 1 v spojení s § 8 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa Slovenskou obchodnou inšpekciou dňa 15. 11. 2013. Rozsudok okresného súdu žiadala zmeniť a žalobe vyhovieť.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Žaloba bola vo vzťahu k väčšine nárokov neprípustná a v ostatnej časti nedôvodná, nakoľko ide o žalobu podľa § 137 písm. d) CSP, ktorej prípustnosť musí založiť osobitný predpis, čo v danom prípade splnené nebolo. Vo vzťahu nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia bolo potrebné skúmať dôvodnosť uplatnených nárokov, avšak hmotnoprávna úprava v čase vzniku právneho úkonu neustanovila sankciu bezodplatnosti úveru, ani povinnosť úpravy namietaných náležitostí zmluvy a aj pre prípad, že skutočnosti uvedené predtým sú právne bezvýznamné, uplatnený nárok je premlčaný. V súdnej veci prípustnosť žaloby na určenie nevyplýva zo žiadneho osobitného predpisu. Poskytnutý úver nemožno považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere v režime zákona č. 129/2010 Z. z., nakoľko ide o hypotekárny úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti a takýto úver nie je spotrebiteľským úverom. Nemožno v danom prípade aplikovať ani § 24 zákona č. 129/2010 Z. z., v zmysle ktorého sa niektoré ustanovenia uvedeného zákona (vrátane § 11) použijú aj na zmluvy o úvere alebo pôžičke, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom, a ktoré sú poskytované inými veriteľmi spotrebiteľom, nakoľko žalovaný je bankou, ktorá sa za iného veriteľa v zmysle § 2 písm. c) zákona výslovne nepovažuje. Oprávnenie podať takúto žalobu nevyplýva žalobkyni ani z § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý výslovne ustanovuje, že: „Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva.“ Porušenie práva predpokladá konkrétne uplatnenie neprijateľnej podmienky, nie určenie jej prítomnosti v zmluve. Ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa predstavuje všeobecné ustanovenie, ktoré ustanovuje, že každý spotrebiteľ má právo brániť svoje práva na súde, neznamená to však, že spotrebiteľ môže podať akúkoľvek žalobu. Každá žaloba musí byť v súlade s procesným právom, a teda aj s § 137 CSP. Osobitným predpisom umožňujúcim podať žalobu v tejto veci nie je ani zákon č. 250/2007 Z. z. Žalobkyňa opakovane poukazuje na absenciu jednotlivých náležitostí v zmluve, avšak podľa žalovaného tieto náležitosti v zmluve prítomné sú. Takéto hmotnoprávne posúdenie však s ohľadom na iné vady žaloby nebolo potrebné vykonávať. Rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny žiadal potvrdiť.

5. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného k odvolaniu žalobkyne uviedla, že ani v jednom podaní, odvolaní a vyjadrení na okresný súd nepoužila a ani neaplikovala zákon č. 129/2010 Z. z. V každom jej písomnom podaní bol aplikovaný zákon č. 258/2001 Z. z. Žalovaná pri vyjadrení reaguje na skutočnosti, ktoré vo svojich podaniach neuvádzala. Predmetná zmluva je definovaná ako bezúčelový splátkový úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti a nejedná sa teda o hypotekárny úver, ako tvrdí žalovaná strana. Zopakovala, že poskytnutý spotrebiteľský úver sa v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 4 ods. 1, neobsahuje náležitosti podľa § 4 ods. 2. Pokiaľ v zmluve absentuje rozlíšenie jednotlivých splátok na istinu, úroky a iné poplatky a je v nej uvedená len jednotná suma splátky, bez tohto rozlíšenia uvedený nedostatok spôsobuje, že spotrebiteľský úver sa posudzuje ako bezúročný a bez poplatkov. Zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa ods. 2 písm. a), b), d) až k) a l), a preto poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. V zmluve boli použité viaceré neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré svojím obsahom alebo účelom odporujú zákonu, obchádzajú a priečia sa dobrým mravom. Poukázala na ust. § 451 ods. 1, 2 OZ a tvrdila, že je neprípustné, aby sa niekto obohacoval na úkor druhého bez toho, aby na to mal nejaký právny dôvod. Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Je povinnosťou súdu v spotrebiteľských sporoch sa ex offo zaoberať neprijateľnosťou jednotlivých zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve.

6. Krajský súd ako súd odvolací odvolanie prejednal viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) bez nariadenia pojednávania na prejednanie odvolania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a rozsudok okresného súdu podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 toho istého ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku okresného súdu. Pri rozhodovaní okresný súd vychádzal z dostatočne zisteného skutkového stavu veci, z ktorého vyvodil aj správne právne závery. Okresný súd vec riadne odôvodnil tak, aby bol zrozumiteľný pre laickú i odbornú verejnosť. V dôvodoch rozsudku uviedol, z akého dôvodu považoval zmluvu o bezúčelovom splátkovom úvere zo dňa XX. XX. XXXX uzavretú medzi stranami za zmluvu o hypotekárnom úvere, ako aj skutočnosť, z akého dôvodu sa žalobkyňa v súdnej veci nemôže domáhať určovacej žaloby v znení, v akom sa domáhala. Žaloba na určenie platnosti alebo neplatnosti právneho úkonu je žalobou podľa § 137 písm. d) CSP o určení právnej skutočnosti. Jej prípustnosť musí vyplývať z osobitného predpisu, ktorá podmienka v súdnej veci splnená nebola. Pokiaľ aj predmetná zmluva neobsahovala údaje o termíne konečnej splatnosti tohto úveru, tento nedostatok nie je sankcionovaný bezúročnosťou a bezpoplatnosťou úveru. V ďalšom odvolací súd len poukazuje na dôvody rozsudku okresného súdu, s ktorými sa v celom rozsahu stotožňuje. Odvolací súd rozsudok okresného súdu potvrdil aj vo výroku o náhrade trov konania, ako výrok závislý od rozhodnutia vo veci samej.

9. Žalovaný bol v celom rozsahu úspešný aj v odvolacom konaní, preto v zmysle § 255 ods. 1 CSP by mal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré mu ale v odvolacom konaní žiadne nevznikli, a preto mu odvolací súd ich náhradu nepriznal.

10. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.
Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).